

SUOMEN SÄÄDÖSKOKOELMA

Julkaistu Helsingissä 15 päivänä tammikuuta 2018

53/2018

Laki tulotietojärjestelmästä

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 luku

Yleiset säännökset

1 §

Tulotietojärjestelmä ja sen yleinen rakenne

Tässä laissa säädetään työnantajia ja muita suorituksen maksajia sekä tiedon käyttäjiä palvelevasta valtakunnallisesta tietojärjestelmästä (*tulotietojärjestelmä*) sekä velvollisuudesta käyttää sitä lakisääteisen ilmoittamis- ja tiedonantovelvollisuuden piiriin kuuluvien tulotietojen ja muiden niihin liittyvien tietojen antamiseen. Tässä laissa säädetään myös mahdollisuudesta käyttää tulotietojärjestelmää tiedonsaantioikeuden piiriin kuuluvien tietojen antamiseen.

Tulotietojärjestelmä muodostuu lakisääteisen ilmoittamis- ja tiedonantovelvollisuuden sekä tiedonsaantioikeuden nojalla annettavia tietoja sisältävästä tulorekisteristä sekä tietojen oikeellisuutta palvelevasta yksilöinti- ja yhteystietoja sisältävästä rekisteristä.

Tulotietojärjestelmän avulla vastaanotetaan ja talletetaan työnantajien ja muiden tässä laissa tarkoitettujen tahojen antamia tietoja sekä välitetään tietoja niiden saantiin oikeuteuille viranomaisille ja muille tahoille suoritusten maksajien lakisääteisen ilmoittamis- ja tiedonantovelvollisuuden täyttämiseksi sekä tiedonsaantioikeuden toteuttamiseksi.

Tiedot annetaan ja tietoja luovutetaan tulotietojärjestelmästä teknisen käyttöyhteyden avulla tai muutoin sähköisesti 11 §:ssä säädettyin poikkeuksin.

2 §

Suhde muuhun lainsäädäntöön ja tietojen salassapito

Tulorekisteriin talletetut tuloja ja muita suorituksia sekä suorituksen saajia ja maksajia koskevat tiedot ovat salassa pidettäviä. Tulotietojärjestelmään sovelletaan muutoin, mitä viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetussa laissa (621/1999) säädetään, kuitenkin siten, että tietoja voidaan tulotietojärjestelmästä luovuttaa ainoastaan tässä laissa mainituihin käyttötarkoituksiin sekä mainitun lain 11 ja 12 §:n, 26 §:n 3 momentin ja 29 §:n 1 momentin 3 kohdassa säädettyihin käyttötarkoituksiin.

Määritelmät

Tässä laissa tarkoitetaan:

- 1) *suorituksen maksajalla* työnantajaa, toimeksiantajaa tai muuta näihin rinnastettavaa suorituksen maksajaa taikka muuna kuin rahana annetun edun antajaa;
- 2) *tulonsaajalla* luonnollista henkilöä, kuolinpesää tai oikeushenkilöä, jolle tässä laissa tarkoitettu suoritus on maksettu tai muuna kuin rahana maksettu etu annettu;
- 3) *tiedon käyttäjällä* viranomaista tai julkista tehtävää hoitavaa tahoja, jolle välitetään tulotietojärjestelmään talletettuja tietoja;
- 4) *maksupäivällä* päivää, jona suoritus on tulonsaajan käytettävissä.

2 luku

Rekisterinpitäjä ja tulorekisterin käyttötarkoitus

Rekisterinpitäjä ja tulotietojärjestelmään liittyvät vastuut

Tulotietojärjestelmän rekisterinpitäjänä toimii Verohallinnon Tulorekisteriyksikkö (*Tulorekisteriyksikkö*). Tulorekisteriyksikkö määrittelee päätöksellään tarkemmin tulorekisteriin tämän lain nojalla talletettavat tiedot. Tulorekisteriyksikkö päättää myös siitä, mitkä tulorekisterin tiedot tiedon käyttäjille tässä laissa tarkoitettuihin käyttötarkoituksiin luovutetaan sekä vastaa tietojen välittämisestä tulorekisteristä tiedon käyttäjille.

Tulorekisteriyksikkö ylläpitää tulotietojärjestelmää sekä vastaa tulotietojärjestelmän toimivuudesta ja tietoturvallisuudesta yhdessä Verohallinnon kanssa.

Suorituksen maksajat vastaavat tulorekisteriin tallettavaksi antamiensa tietojen oikeellisuudesta sekä tietojen oikaisemisesta ilman aiheetonta viivytystä.

Jos tulonsaaja vaatii suorituksen maksajan tulorekisteriin ilmoittaman virheellisen tiedon korjaamista, on korjausvaatimus tehtävä suorituksen maksajalle.

Tulorekisteriyksikkö voi tiedoissa havaittujen teknisten virheiden vuoksi pyytää suorituksen maksajaa tarkistamaan tulorekisteriin tallettavaksi antamansa tiedon oikeellisuuden.

Tulorekisterin käyttötarkoitus

Tulorekisterin käyttötarkoituksena on vastaanottaa ja tallettaa suorituksen maksajien ilmoittamia tulotietoja ja muita niihin liittyviä tietoja sekä välittää tiedot tiedon käyttäjille 13 §:ssä mainittuihin tarkoituksiin.

3 luku

Tulotietojärjestelmään talletettavat tiedot

Tulorekisteriin talletettavat tulotiedot ja muut tiedot

Tulorekisteriin talletetaan 2 ja 3 momentissa tarkoitettut tulonsaajia koskevat tulotiedot ja muut tiedot, jotka suorituksen maksaja on tässä pykälässä mainittujen lakien nojalla velvollinen ilmoittamaan tiedon käyttäjille.

Työnantajan, toimeksiantajan tai muun näihin rinnastettavan suorituksen maksajan maksamista suorituksista ja muuna kuin rahana antamista eduista talletetaan seuraavat verotusmenettelystä annetun lain (1558/1995) 3 luvun sekä oma-aloitteisten verojen verotusmenettelystä annetun lain (768/2016) 16 §:n ja 29 §:n 3 momentin nojalla ilmoitettavat tiedot:

1) tiedot palkoista, luontoiseduista, palkkioista, palkinnoista ja muista veronalaisista eduista sekä näihin liittyvistä veronalaisista pääomatuloista;

2) tiedot merityötuloista, ulkomaantyötuloista, urheilijan palkkioista ja yrittäjän palkkatuloista;

3) tiedot työsuhdeoptioista ja osakepalkkioista sekä henkilöstörahaston rahasto-osuuksista;

4) tiedot työpanokseen perustuvista osingoista ja ylijäämistä;

5) tiedot työstä, tehtävästä tai palveluksesta muuna kuin palkkana maksetuista korvauksista, jos tulonsaajaa ei ole merkitty ennakkoperintälain (1118/1996) 25 §:ssä tarkoitettuun ennakkoperintärekisteriin;

6) tiedot työnantajan maksamista eläkkeistä;

7) tiedot sijaismaksajan maksamista palkoista, palkkaturvana maksetuista suorituksista sekä sairauskassan maksamista täydennyspäivärahoista;

8) tiedot tekijänoikeudesta tai patentista maksetuista korvauksista sekä muista käyttökorvauksista;

9) tiedot kustannusten korvauksista ja kulukorvauksista;

10) ulkomaisen työnantajan tai työntekijöiden lähettämisestä annetun lain (447/2016) 8 §:n mukaisesti asetetun edustajan antamat tiedot tuloverolain (1535/1992) 10 §:n 4 c kohdassa tarkoitettu palkasta, jos kansainvälinen sopimus ei estä veron perimistä palkasta sekä muusta palkasta silloin, kun palkansaaja jatkuvasti oleskelee Suomessa yli kuuden kuukauden ajan sekä asetettua edustajaa koskevat tiedot;

11) vakuutetun sairausvakuutusmaksun määräämisessä tarvittavat tiedot työtuloista, jotka eivät kuulu sairausvakuutuksen päivärahamaksun perusteeseen sairausvakuutuslain (1224/2004) 11 luvun 2 §:n 4 momentin nojalla;

12) tiedot 1–10 kohdassa tarkoitetuista eristä toimitetusta ennakonpidätyksestä sekä peritystä lähdeverosta ja vakuutetun sairausvakuutusmaksusta;

13) ulkomaille lähetettyä työntekijää koskevat vakuutetun sairausvakuutusmaksun määräämiseksi tarpeelliset tiedot;

14) tiedot kunnan ja kuntayhtymän maksamistaan palkkioista perimistä luottamushenkilömaksuista;

15) tiedot työntekijältä perityistä tuloverolain 96 ja 96 a §:ssä tarkoitetuista pakollisista vakuutusmaksuista ja kollektiivisen lisäeläketurvan maksuista sekä mainitun lain 54 d §:ssä tarkoitetuista vapaaehtoisen yksilöllisen eläkevakuutuksen maksuista;

16) tiedot tulonsaajalle maksetuista perusteettomista eduista sekä tiedot tulonsaajalle maksetuista suorituksista takaisin perityistä määristä;

17) ulkomaisen työnantajan tai työntekijöiden lähettämisestä annetun lain 8 §:n mukaisesti asetetun edustajan antamat tiedot tuloverolain 10 §:n 4 c kohdassa tarkoitettujen vuokratun työntekijän työskentelyn arvioidusta kestosta ja palkan määrästä sekä työn teettäjältä, jos kansainvälinen sopimus ei estä veron perimistä työntekijän palkasta sekä asetettua edustajaa koskevat tiedot;

18) Pohjoismaiden välillä virka-avusta veroasioissa tehdyn sopimuksen (SopS 37/1991) 20 artiklan mukaisessa veron kannosta ja siirrosta tehdyssä sopimuksessa (SopS 97/1997) tarkoitettujen velvoitteiden toteuttamiseksi tarvittavat tiedot;

19) tiedot ulkomaan työskentelystä ja sen kuluessa tapahtuneesta Suomessa oleskelusta, kun työnantaja on jättänyt toimittamatta palkasta ennakonpidätyksen ulkomaantyötuloa koskevan tuloverolain 77 §:n nojalla;

20) työnantajan ilmoittamat tiedot sijaismaksajan maksamista palkoista, joista työnantaja on velvollinen maksamaan työnantajan sairausvakuutusmaksusta annetussa laissa (771/2016) tarkoitetun sairausvakuutusmaksun;

21) tiedot työnantajan sairausvakuutusmaksusta annetussa laissa tarkoitetun työntekijöille maksettavien palkkojen yhteismäärän perusteella maksettavan sairausvakuutusmaksun ja siitä tehtävien vähennysten yhteismäärästä.

Lisäksi työnantajan, toimeksiantajan tai muun näihin rinnastettavan suorituksen maksajan maksamista suorituksista ja muuna kuin rahana antamista eduista talletetaan seuraavat tiedot:

1) työntekijän eläkelain (395/2006) 3 §:ssä mainittujen työeläkelakien mukaiset työansiota koskevat tiedot lukuun ottamatta yrittäjän eläkelaiassa (1272/2006) ja maatalousyrittäjän eläkelaiassa (1280/2006) tarkoitettua työtuloa, eläkejärjestelynumero, julkisten alojen eläkelain (81/2016) 153 §:ssä tarkoitetut palvelusaikoja koskevat tiedot sekä työsuhteen päättymistä koskeva tieto, kun työsuhte päätetään vanhuuseläkkeelle siirtymisen perusteella;

2) työtaturma- ja ammattitautilain (459/2015) 81 §:ssä ja 168 §:n 2 momentissa tarkoitettuja työansioita koskevat tiedot sekä tieto työtaturma- ja ammattitautivakuutuksen vakuutusnumerosta ja -yhtiöstä, jos työnantajalla on useita samanaikaisesti voimassa olevia vakuutuksia;

3) työtaturma- ja ammattitautilain 21 luvussa tarkoitettun vakuutusmaksun määrittämiseksi tieto työntekijän ammattiluokasta;

4) työttömyysetuuksien rahoituksesta annetun lain (555/1998) 19 §:ssä tarkoitettujen palkansaajan työttömyysvakuutusmaksun perustetta koskevat tiedot;

5) työttömyysetuuksien rahoituksesta annetussa laissa tarkoitettu tieto siitä, onko suorituksen saaja työttömyysturvalaissa (1290/2002) tarkoitettu osaomistaja;

6) työnantajan ilmoittamat tiedot sijaismaksajan maksamista palkoista, joista työnantaja on velvollinen maksamaan muut kuin 2 momentissa tarkoitettujen työnantajan sosiaalivakuutusmaksut.

Ennakkoperintälain 31 §:ssä tarkoitettuun työnantajarekisteriin merkityn suorituksen maksajan osalta talletetaan myös tieto siitä, että tapahtumia, joista tämän pykälän 2 tai 3 momentin nojalla talletetaan tietoja, ei ole kalenterikuukauden aikana ollut.

7 §

Tulorekisteriin talletettavat täydentävät tiedot

Tulorekisteriin talletetaan 6 §:ssä tarkoitettuja tietoja täydentäviä työsuhteeseen tai muuhun palvelus- taikka toimeksiantosuhteeseen liittyviä tiedon käyttäjien 13 §:ssä tarkoitettujen tehtävien hoitamisessa tarpeellisia tietoja, jotka koskevat:

- 1) palvelussuhteen tyyppiä, kesto ja sen päättymisen syytä;
- 2) tulolajeja sekä työaika- ja poikkeustilannekorvauksia;
- 3) palkkauksen muotoa;
- 4) tuloerien ansainta-ajankohtia;
- 5) suorituksen kertaluonteisuutta;
- 6) vähennysten jälkeen maksettavan palkan määrää;
- 7) sovellettavaa työehtosopimusta ja ammattinimikettä;
- 8) osa-aikaisuutta ja sovittua viikkotyöaikaa;
- 9) palkallista tai palkatonta poissaoloa;
- 10) sosiaaliturvaa koskevia todistuksia;
- 11) työtaturma- ja ammattitautivakuutuksen vakuutusnumeroa ja yhtiötunnusta;
- 12) työllistämistä valtion työllisyysmäärärahoilla;
- 13) tietoa siitä, että suoritus on maksettu muuna kuin rahana;
- 14) suorituksesta ulkomaille maksettua veroa;

- 15) suorituksen ulosmittausta;
- 16) tulonsaajan osakkuusasemaa suhteessa suorituksen maksajaan;
- 17) tulonsaajan toimipaikkaa ja sen osoitetta;
- 18) takaisinperityn tuloerän alkuperäistä maksupäivää ja siitä maksuhetkellä toimitettua ennakonpidätystä;
- 19) ilmoituksen lisätietoja eläkelaitoksille ja Eläketurvakeskukselle;
- 20) työnantajan Kansaneläkelaitokselle tekemää korvaushakemusta.

8 §

Tulorekisteriin talletettavat yksilöinti- ja yhteystiedot

Tulorekisteriin talletetaan seuraavat tulonsaajaa ja suorituksen maksajaa koskevat yksilöinti- ja yhteystiedot, jotka suorituksen maksaja on 6 §:ssä mainitun lain nojalla velvollinen ilmoittamaan tiedon käyttäjille:

- 1) suomalainen henkilötunnus tai yritys- ja yhteisötunnus;
- 2) vieraassa valtiossa asuvasta asuinvaltion antama vero- tai henkilötunnus tai, jos näitä tietoja ei ole, muu vastaava tunnus;
- 3) 1 kohdassa mainittujen tietojen puuttuessa nimi, syntymäaika ja tulonsaajan sukupuoli sekä osoite Suomessa tai asuinvaltiossa;
- 4) tulonsaajan asuinvaltio ja yhteystiedot asuinvaltiossa, jos tulonsaaja on tuloverolain 9 §:ssä tarkoitettu rajoitetusti verovelvollinen;
- 5) työntekijän eläkelain 147 §:ssä tarkoitettut muut yhteystiedot, jos suorituksen maksaja on mainitussa pykälässä tarkoitettu tilapäinen työnantaja.

Tulorekisteriin voidaan 1 momentin estämättä tallettaa suorituksen maksajan Tulorekisteriyksikölle ilmoittamat 1 momentissa tarkoitettut tiedot, joiden ilmoittaminen ei perustu ilmoittamis- tai tiedonantovelvollisuuteen.

Tulorekisteriin talletetaan lisäksi suorituksen maksajan yhteyshenkilöä koskevat yhteystiedot.

9 §

Tulotietojärjestelmään talletettavat muut tiedot

Tulotietojärjestelmään talletetaan tietojen oikeellisuuden varmistamiseksi ja muiden tässä laissa säädettyjen tehtävien suorittamiseksi seuraavat tiedot:

- 1) väestötietojärjestelmästä ja Väestörekisterikeskuksen varmennepalveluista annetun lain (661/2009) 13 §:n 1–3, 16 ja 20–22 kohdassa tarkoitettut tiedot Suomen kansalaisista ja Suomessa asuvista ulkomaalaisista sekä tiedoissa tapahtuneet muutokset;
- 2) tarpeelliset yritys- ja yhteisötietolain (244/2001) 4 ja 5 §:ssä tarkoitettut tiedot ja tiedoissa tapahtuneet muutokset;
- 3) tieto eläkejärjestelystä ja tiedoissa tapahtuneet muutokset.

Lisäksi tulotietojärjestelmään voidaan tallettaa tulonsaajan tai suorituksen maksajan ilmoittamat heitä koskevat yksilöinti- ja yhteystiedot sekä asiointikieltä koskevat tiedot.

4 luku

Tietojen antaminen Tulorekisteriyksikölle

10 §

Tietojen antaminen Tulorekisteriyksikölle

Suorituksen maksajan on salassapitosäännösten ja muiden tiedonsaantia koskevien rajoitusten estämättä annettava Tulorekisteriyksikölle 6 ja 8 §:ssä säädetty ilmoittamis- ja

tiedonantovelvollisuuden piiriin kuuluvat tiedot ja se voi antaa Tulorekisteriyksikölle tallettaviksi ja edelleen 13 §:n nojalla luovutettaviksi tulonsaajia koskevat 7 §:ssä tarkoitettut tiedot.

Tulorekisteriyksiköllä on salassapitosäännösten ja muiden tiedonsaantia koskevien rajoitusten estämättä oikeus saada 9 §:ssä tarkoitettuihin käyttötarkoituksiin Patentti- ja rekisterihallitukselta yritys- ja yhteisötietojärjestelmään sisältyvät tiedot yritys- ja yhteisötunnukseen liittyvästä henkilötunnuksesta ja eläkelaitoksilta tiedot eläkejärjestelynumerosta.

11 §

Tietojen antamistapa ja allekirjoittaminen

Edellä 6–8 §:ssä tarkoitettut tiedot on annettava sähköisesti. Erityisestä syystä 6 ja 8 §:ssä tarkoitettut tiedot voidaan antaa muutoin kuin sähköisesti Tulorekisteriyksikön vahvistamalla lomakkeella.

Suorituksen maksajan on allekirjoitettava Tulorekisteriyksikölle annettavat ilmoitukset.

Tulorekisteriyksikölle sähköisesti annettavat ilmoitukset on varmennettava sähköisellä allekirjoituksella tai muulla hyväksyttävällä tavalla.

Verohallinto voi antaa tarkempia määräyksiä siitä, mitä sähköistä menettelyä käyttäen ja millä tavoin varmennettuina ilmoituksia voidaan toimittaa sähköisesti.

12 §

Tietojen antamisaika

Edellä 6 ja 8 §:ssä tarkoitettut tiedot on annettava viimeistään viidentenä kalenteripäivänä maksupäivän jälkeen, jollei jäljempänä tässä pykälässä toisin säädetä.

Luonnollinen henkilö ja kuolinpesä, jota ei ole merkitty ennakkoperintälain 31 §:ssä tarkoitettuun työnantajarekisteriin, voi kuitenkin antaa tiedot kuukausittain viimeistään maksukuukautta seuraavan kalenterikuukauden viidentenä päivänä.

Muuna kuin rahana annettuja etuja ja suorituksia koskevat tiedot on annettava kuukausittain viimeistään seuraavan kalenterikuukauden viidentenä päivänä, jos tulonsaajalle ei samassa yhteydessä makseta rahasuoritusta.

Työntekijän eläkelain 72 §:ssä tarkoitettua vakuutuspalkkaa koskevat tiedot on annettava kuukausittain viimeistään työskentelyä seuraavan kalenterikuukauden viidentenä päivänä, kuitenkin viimeistään viidentenä päivänä sitä kalenterikuukautta seuraavan kalenterikuukauden alusta lukien, jonka aikana suorituksen maksajan velvollisuus vakuutuspalkan määrittämiseen on ilmennyt.

Edellä 6 §:n 2 momentin 16 kohdassa tarkoitettut tiedot perusteettomista eduista on annettava ilman aiheetonta viivytystä ja viimeistään kuukauden kuluessa sen jälkeen, kun perusteeton etu on havaittu ja tiedot tulonsaajalle maksetuista suorituksista takaisin perityistä määristä viimeistään viidentenä päivänä sen päivän jälkeen, jona tieto takaisin perityn määrän maksamisesta, sen maksajasta ja siitä, mihin suoritukseen maksu liittyy, on saatu.

Edellä 6 §:n 2 momentin 17 kohdassa tarkoitettut tiedot on annettava viimeistään viidentenä kalenteripäivänä ensimmäisen vuokratulle työntekijälle maksetun palkan maksupäivän jälkeen.

Edellä 6 §:n 2 momentin 18 kohdassa tarkoitettut tiedot on annettava viimeistään viidentenä kalenteripäivänä ensimmäisen ulkomaan työskentelystä maksetun palkan maksupäivän jälkeen.

Edellä 6 §:n 2 momentin 19 kohdassa tarkoitettut tiedot on annettava viimeistään viidentenä kalenteripäivänä ensimmäisen ulkomaan työskentelystä maksetun palkan maksupäivän

vän jälkeen. Tiedot Suomessa oleskeluajoista voidaan kuitenkin antaa viimeistään maksuvuotta seuraavan vuoden tammikuun loppuun mennessä.

Edellä 6 §:n 2 momentin 20 ja 21 kohdassa sekä 3 momentin 6 kohdassa tarkoitetut tiedot on annettava kuukausittain viimeistään maksukuukautta seuraavan kalenterikuukauden viidentenä päivänä.

Edellä 6 §:n 4 momentissa tarkoitettu tieto on annettava viimeistään kyseistä kalenterikuukautta seuraavan kalenterikuukauden viidentenä päivänä. Tieto voidaan antaa etukäteen enintään kuudelta kalenterikuukaudelta.

Poiketen siitä, mitä määräajoista edellä säädetään, on tietojen antamisen määräaika lomakkeella ilmoitettaessa viiden kalenteripäivän sijaan kahdeksan kalenteripäivää.

Verohallinto voi määräyksellään pidentää 1–3 ja 11 momentissa säädettyjä määräaikoja sellaisten 6 §:n 2 momentissa tarkoitettujen tietojen osalta, joiden antaminen mainittujen määräaikojen sisällä ei ole verotuksen toimittamisen ja verovalvonnan kannalta välttämätöntä.

5 luku

Tietojen luovutus tulotietojärjestelmästä

13 §

Tiedon käyttäjien oikeus saada tietoja tulotietojärjestelmästä

Tulorekisteriyksikkö välittää ja luovuttaa tulorekisterin tietoja, jotka tiedon käyttäjä on salassapitosäännösten ja muiden tiedon saantia koskevien rajoitusten estämättä oikeutettu muun lain nojalla saamaan suorituksen maksajalta tai toiselta tiedon käyttäjältä, seuraavasti:

1) Verohallinnolle verotusta sekä 22 ja 23 §:ssä säädetyn myöhästymismaksun määrittämistä varten;

2) työntekijän eläkelain 2 §:ssä tarkoitetulle eläkelaitokselle mainitun lain 3 §:ssä mainituissa työeläkelaeissa, sosiaaliturvajärjestelmien yhteensovittamisesta annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EY) N:o 883/2004 ja sosiaaliturvajärjestelmien yhteensovittamisesta annetun asetuksen (EY) N:o 883/2004 täytäntöönpanomenettelystä annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EY) N:o 987/2009 sekä Suomea sitovassa sosiaaliturvasopimuksessa säädettyjen tehtävien toimeenpanoa varten;

3) Merimieseläkekassalle merimieseläkelaiissa (1290/2006) ja 2 kohdassa mainituissa asetuksissa ja sosiaaliturvasopimuksessa säädettyjen tehtävien toimeenpanoa varten;

4) Maatalousyrittäjien eläkelaitokselle maatalousyrittäjän eläkelaiissa, 2 kohdassa mainituissa asetuksissa ja sosiaaliturvasopimuksessa, maatalouden harjoittamisesta luopumisen tukemisesta annetussa laissa (612/2006) ja maatalousyrittäjien luopumistuesta annetussa laissa (1293/1994) säädettyjen tehtävien toimeenpanoa varten;

5) Kevalle julkisten alojen eläkelaiissa ja 2 kohdassa mainituissa asetuksissa ja sosiaaliturvasopimuksessa säädettyjen tehtävien toimeenpanoa varten;

6) Eläketurvakeskukselle työntekijän eläkelain 3 §:ssä mainituissa työeläkelaeissa, Eläketurvakeskuksesta annetussa laissa (397/2006) ja 2 kohdassa mainituissa asetuksissa tai sosiaaliturvasopimuksessa säädettyjen tehtävien toimeenpanoa varten;

7) Suomen Pankille siihen palvelussuhteessa olevien henkilöiden eläketurvan toteuttamista varten;

8) työttömyysvakuutusrahastolle työttömyysetuuksien rahoituksesta annetun lain 10 §:n 1 momentin 2, 3 ja 6 kohdassa säädettyjen tehtävien toimeenpanoa varten;

9) työtapaturma- ja ammattitautilaisissa tarkoitetulle vakuutuslaitokselle mainituissa laissa säädettyä vakuutus- tai korvausasian ratkaisemista tai valvontavelvollisuuden täyttämistä varten taikka vakuutus- ja korvauskäsittelyä varten, kun kyseessä on vakuutus,

joka on otettu opiskeluun liittyvissä työhön rinnastettavissa olosuhteissa syntyneen vamman tai sairauden korvaamisesta annetussa laissa (460/2015), perhehoitolaissa (263/2015), omaishoidon tuesta annetussa laissa (937/2005), eräisiin rangaistus-, huolto- ja hoitolaitoksiin otettujen henkilöiden tapaturmakorvauksesta annetussa laissa (894/1946), kuntalaissa (410/2015), sosiaalihuoltolaissa (1301/2014), kehitysvammaisten erityishuollosta annetussa laissa (519/1977) tai kuntouttavasta työtoiminnasta annetussa laissa (189/2001) säädetyn mukaisesti, sekä edellä mainituissa laeissa, 2 kohdassa mainituissa asetuksissa tai sosiaaliturvasopimuksessa säädettyjen tehtävien toimeenpanoa ja valvontavelvollisuuden täyttämistä varten;

10) urheilijan tapaturma- ja eläketurvasta annetussa laissa (276/2009) tarkoitettulle vakuutuslaitokselle mainitussa laissa säädettyä tapaturmaturvaa koskevan vakuutus- tai korvausasian ratkaisemista tai valvontavelvollisuuden täyttämistä varten;

11) maatalousyrittäjien tapaturmavakuutuslaitokselle käsiteltävänä olevan vakuutus- tai korvausasian ratkaisemista sekä maatalousyrittäjän työtapaturma- ja ammattitautilaissa (873/2015) sekä 2 kohdassa mainituissa asetuksissa tai sosiaaliturvasopimuksessa säädettyjen tehtävien toimeenpanoa varten;

12) liikennevakuutuslaissa (460/2016) tarkoitettulle vakuutusyhtiölle käsiteltävänä olevan vakuutus- tai korvausasian ratkaisemista tai mainitussa laissa säädettyjen tehtävien hoitamista varten;

13) Liikennevakuutuskeskukselle käsiteltävänä olevan vakuutus- tai korvausasian ratkaisemista ja liikennevakuutuslaissa säädettyjen tehtävien hoitamista varten;

14) Potilasvakuutuskeskukselle potilasvahinkolaissa (585/1986) tarkoitettua korvauksen perusteen ja korvausvelvollisuuden laajuuden määrittämistä varten;

15) Tapaturmavakuutuskeskukselle 9 kohdassa säädetyn lisäksi työtapaturma- ja ammattitautilaissa säädetyn vakuuttamisen valvontaa varten;

16) Valtiokonttorille käsiteltävänä olevan liikennevakuutuslaissa, työtapaturma- ja ammattitautilaissa, sotilastapaturman ja palvelussairauden korvaamisesta annetussa laissa (1521/2016), opiskeluun liittyvissä työhön rinnastettavissa olosuhteissa syntyneen vamman tai sairauden korvaamisesta annetussa laissa, eräisiin rangaistus-, huolto- ja hoitolaitoksiin otettujen henkilöiden tapaturmakorvauksesta annetussa laissa, tapaturman ja palvelussairauden korvaamisesta kriisinhallintatehtävissä annetussa laissa (1522/2016) tai rikosvahinkolaissa (1204/2005) tarkoitettua korvausasian ratkaisemista varten;

17) Kansaneläkelaitokselle kaikista tulorekisteriin merkitystä tulonsaajista sellaiset tulotiedot ja muut tiedot, jotka Kansaneläkelaitoksella on kaikkien sen toimeenpantaviksi säädettyjen eläkkeiden ja etuuksien sekä 2 kohdassa mainituissa asetuksissa tai sosiaaliturvasopimuksessa säädettyjen tehtävien toimeenpanoa varten oikeus saada;

18) kunnalle sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista annetussa laissa (734/1992) tarkoitettua tai varhaiskasvatuksen asiakasmaksuista annetussa laissa (1503/2016) tarkoitettua asiakasmaksun määräämistä varten;

19) kuntayhtymälle sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista annetussa laissa tarkoitettua tai varhaiskasvatuksen asiakasmaksuista annetussa laissa tarkoitettua asiakasmaksun määräämistä varten;

20) työttömyyskassalain (603/1984) 1 §:ssä tarkoitettulle työttömyyskassalle käsiteltävänä olevan työttömyysturvalaissa tai vuorotteluvapaalaissa (1305/2002) tarkoitettua asian ratkaisemista tai väärinkäytösten selvittämistä taikka mainituissa laeissa tai Suomea sitovassa sosiaaliturvasopimuksessa tai sosiaaliturvaa koskevassa muussa kansainvälisessä säädöksessä säädettyjen tehtävien toimeenpanemista varten;

21) Koulutusrahastolle aikuiskoulutustuesta annetussa laissa (1276/2000) säädetyn aikuiskoulutustuen myöntämistä, maksamista ja muuta aikuiskoulutustuen toimeenpanoa varten;

22) työsuojelun valvonnasta ja työpaikan työsuojeluyhteistoiminnasta annetussa laissa (44/2006) tarkoitettulle työsuojeluviranomaiselle tilaajan selvitysvelvollisuudesta ja vas-

tuusta ulkopuolista työvoimaa käytettäessä annetun lain (1233/2006) ja työsuhteen vähimmäisehtojen noudattamisen sekä ulkomaalaisen työvoiman käytön valvontaa varten;

23) Tilastokeskukselle tilastojen laatimista varten;

24) työ- ja elinkeinotoimistolle, elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle ja elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten sekä työ- ja elinkeinotoimistojen kehittämisen ja hallintokeskukselle julkisesta työvoima- ja yrityspalvelusta annetussa laissa (916/2012) säädetyn palkkatuen ja starttirahan sekä palkkaturvalain (866/1998) ja merimiesten palkkaturvalain (1108/2000) toimeenpanoa varten;

25) ulosottoviranomaiselle ulosottokaassa (705/2007) tarkoitettua täytäntöönpanoa varten.

Mitä 1 momentin 9, 11 ja 16 kohdassa säädetään tietojen luovuttamisesta työtapaturma- ja ammattitautilaissa tai maatalousyrittäjän työtapaturma- ja ammattitautilaissa säädettyjen tehtävien toimeenpanoa varten, 12 ja 16 kohdassa liikennevakuutuslaissa säädettyjen tehtävien toimeenpanoa varten ja 16 kohdassa sotilastapaturman ja palvelussairaudesta korvaamisesta annetussa laissa tarkoitettua korvausasian ratkaisemista varten, koskee myös tietojen luovuttamista mainituilla laeilla kumottujen lakien mukaisia tehtäviä varten.

14 §

Tietojen luovutusta koskevat erityiset säännökset

Tulorekisteriyksikkö välittää ja luovuttaa tiedot tiedon käyttäjälle sellaisina kuin ne on tulorekisteriin talletettu. Tietojen välittäminen tiedon käyttäjille toteutetaan koneellisesti tulotietojärjestelmään ennalta ohjelmoituja ja kutakin tulotietojärjestelmään talletettavaa tietoa koskevia käsittelysääntöjä noudattaen kullekin tiedon käyttäjälle laissa säädetyn tiedonsaantioikeuden mukaisesti.

Jos suorituksen maksaja on tietoja antaessaan antanut tulonsaajaa tai suorituksen maksajaa koskevana tunnistetietona yritys- ja yhteisötunnuksen, Tulorekisteriyksikkö voi tietoja luovuttaessaan luovuttaa tiedon käyttäjälle samalla tulonsaajan ja suorituksen maksajan henkilötunnuksen ja nimen.

Tiedon käyttäjälle voidaan lisäksi tulotietojärjestelmän sähköisessä asiointipalvelussa luovuttaa tulotietojärjestelmään 9 §:n 1 momentin 1 tai 2 kohdan perusteella talletettu tieto tulonsaajan ja suorituksen maksajan nimestä.

Tulorekisteriyksikkö saa luovuttaa suorituksen maksajille ja tiedon käyttäjille asianomaiseen suorituksen maksajaan tai tiedon käyttäjään liittyvät lokitiedot sen oman toiminnan seuranta- ja valvontaa varten. Ennen luovuttamista Tulorekisteriyksikkö voi tarvittaessa vaatia selvityksen siitä, kuinka luovutettujen tietojen käyttö ja suojaus on tarkoitettu järjestää.

15 §

Tulonsaajan ja suorituksen maksajan sähköinen asiointipalvelu

Tulonsaajalla ja suorituksen maksajalla on oikeus katsella itseään koskevia tulorekisteriin ja 9 §:n 1 momentin 1 tai 2 kohdan taikka 2 momentin nojalla tulotietojärjestelmään talletettuja tietoja tulotietojärjestelmän sähköisen asiointipalvelun kautta. Suorituksen maksajalla on samoin oikeus katsella antamiaan tulorekisteriin talletettuja tietoja.

Tulonsaajalle voidaan sähköisessä asiointipalvelussa lisäksi näyttää tulotietojärjestelmään 9 §:n 1 momentin 1 tai 2 kohdan perusteella talletettu tieto suorituksen maksajan nimestä.

Tulonsaaja ja suorituksen maksaja voi sähköisen asiointipalvelun avulla antaa ja korjata tulotietojärjestelmään antamiaan 9 §:n 2 momentissa tarkoitettuja yhteystietoja.

Erinäiset säännökset

16 §

Tiedonantovelvoite

Tulorekisteriyksikön on pidettävä yleisen tietoverkon kautta saatavilla:

- 1) yksityiskohtainen luettelo tulorekisteriin tallettavista tiedoista;
- 2) tieto lainkohdasta, johon suorituksen maksajan velvollisuus antaa kukin 6 §:ssä tarkoitettu tieto tulorekisteriin perustuu, sekä lainkohdasta, johon tiedon käyttäjän oikeus saada suorituksen maksajalta kukin 7 §:ssä tarkoitettu tieto perustuu; ja
- 3) kunkin tiedon osalta tieto siitä, mille tiedon käyttäjille tieto voidaan luovuttaa, sekä lainkohdasta, johon tiedon luovuttaminen perustuu.

17 §

Tietojen maksuttomuus

Tulorekisteriyksiköllä on oikeus saada tulorekisteriin tallettavat tiedot sekä 9 §:n 1 momentin 3 kohdassa tarkoitettut tiedot maksutta.

Tietojen luovutuksesta tulotietojärjestelmästä ei peritä maksuja.

Edellä 15 §:ssä tarkoitettun oikeuden käyttäminen on maksutonta.

18 §

Tietojen poistaminen

Tulorekisteriin talletetut tiedot poistetaan kymmenen vuoden kuluttua tiedon tallettamisvuotta seuraavan vuoden alusta.

Tulotietojärjestelmän yksilöinti- ja yhteystietoja sisältävään rekisteriin talletetut 9 §:n 1 momentin 1 kohdassa tarkoitettut tiedot poistetaan kymmenen vuoden kuluttua sen vuoden päättymisestä, jona luonnollinen henkilö on kuollut tai julistettu kuolleeksi ja 9 §:n 1 momentin 2 kohdassa tarkoitettut tiedot kymmenen vuoden kuluttua sen vuoden päättymisestä, jona yritys- ja yhteisötietojärjestelmään rekisteröity on poistettu mainitusta tietojärjestelmästä. Tiedot poistetaan kuitenkin vasta 10 vuoden kuluttua sen vuoden päättymisestä, jonka aikana viimeisin vainajan tai kuolinpesän saamaa tai maksamaa tuloa koskeva tieto on talletettu tulorekisteriin.

Tulotietojärjestelmän yksilöinti- ja yhteystietoja sisältävään rekisteriin talletetut 9 §:n 2 momentissa tarkoitettut tiedot poistetaan tämän pykälän 2 momentissa säädetyn ajan kuluttua. Jos oikeushenkilöä ei ole rekisteröity yritys- ja yhteisötietojärjestelmään, tiedot poistetaan 10 vuoden kuluttua sen vuoden päättymisestä, jonka aikana viimeisin oikeushenkilön saamaa tai maksamaa tuloa koskeva tieto on talletettu tulorekisteriin. Jos luonnollisen henkilön kuolemasta ei ole tietoa, tiedot poistetaan 100 vuoden kuluttua sen vuoden päättymisestä, jonka aikana tiedot on talletettu.

19 §

Tulorekisteriyksikön yhteistyöryhmä

Tulorekisteriyksikön toiminnan tukena on yhteistyöryhmä. Yhteistyöryhmä käsittelee tulotietojärjestelmän kehittämissuuntia ja toimintalinjoja sekä suorituksen maksajien, tiedon käyttäjien ja Tulorekisteriyksikön välistä yhteistyötä tulotietojärjestelmän ylläpitoon ja kehittämiseen liittyvissä tehtävissä.

Yhteistyöryhmä käsittelee lisäksi tulorekisteriin ilmoitettavien tietojen ilmoittamisvelvollisuuden laiminlyönnin perusteella Verohallinnon toimivaltaan kuuluvien hallinnollisten seuraamusten ja niiden määräämiseen liittyvien menettelyjen toimivuutta sekä niiden kehittämistarpeita.

Yhteistyöryhmä käsittelee myös muita sellaisia tiedon käyttäjien tehtäviä tai toimintoja, jotka voivat vaikuttaa tulorekisteriin talletettaviin tietoihin ja niiden hyödynnettävyyteen, sekä Tulorekisteriyksikön tehtäviin ja tulotietojärjestelmän toimintoihin liittyviä suunnitelmia.

Yhteistyöryhmässä on puheenjohtaja ja enintään kaksitoista muuta jäsentä, jotka valtiovarainministeriö nimeää Tulorekisteriyksikön esityksestä määräajaksi, kuitenkin enintään neljäksi vuodeksi. Jäsenistä yhden tulee olla Verohallinnon, yhden Kansaneläkelaitoksen ja yhden Eläketurvakeskuksen nimeämä. Sen lisäksi ainakin yksi jäsen edustaa suorituksen maksajatahoja ja ainakin yksi tulonsaajatahoja.

20 §

Tulorekisteriyksikön tulostavoitteet

Osana Verohallinnon tulostavoitteita valtiovarainministeriö, kuultuaan Tulorekisteriyksikön yhteistyöryhmää, asettaa vuosittain Tulorekisteriyksikön tulostavoitteet ja määrähärahat.

21 §

Tulorekisteriyksikön toimintaa koskeva raportointi

Tulorekisteriyksikön on vuosittain laadittava toiminnastaan kertomus yhteistyöryhmälle.

Lisäksi Tulorekisteriyksikkö laatii seuraavaa vuotta käsittävän toiminta- ja taloussuunnitelman sekä seuraavaa kolmea vuotta käsittävän kehittämissuunnitelman.

Kertomuksesta ja suunnitelmista pyydetään lausunto tiedon käyttäjiltä. Asiakirjat lausuntoineen käsitellään yhteistyöryhmässä.

22 §

Myöhästymismaksu

Verohallinto määrää suorituksen maksajan maksettavaksi myöhästymismaksun, jos 6 tai 8 §:ssä tarkoitetut tiedot kalenterikuukauden aikana maksetuista suorituksista ilmoitetaan myöhemmin kuin maksupäivää seuraavan kalenterikuukauden kahdeksantena päivänä.

Suorituksen maksajalle on varattava tilaisuus selvityksen antamiseen oma-aloitteisten verojen verotusmenettelystä annetun lain 7 §:ssä säädetyllä tavalla ennen myöhästymismaksun määräämistä, ellei suorituksen maksajan kuuleminen ennen myöhästymismaksun määräämistä ole ilmeisen tarpeetonta. Jos myöhästymismaksua määrätään enintään 200 euroa, on tilaisuus selvityksen antamiseen varattava vain, jos se on erityisesti syystä tarpeen.

Myöhästymismaksu jätetään määräämättä, jos ilmoituksen antaminen on viivästynyt suorituksen maksajasta riippumattomasta syystä tai laiminlyönnille on pätevä syy tai muu erityinen syy. Myöhästymismaksua ei määrätä, jos myöhässä annetun ilmoituksen perusteella määrätään verotusmenettelystä annetun lain 22 a §:n nojalla laiminlyöntimaksu. Myöhästymismaksua ei määrätä luonnolliselle henkilölle eikä kuolinpesälle, jollei kyse ole elinkeinotoimintaan taikka maa- tai metsätalouteen liittyvän suorituksen ilmoittamisesta.

Myöhästymismaksua koskevaan Verohallinnon päätökseen ja oikaisuvaatimukseen annettuun päätökseen saa hakea muutosta suorituksen maksaja ja myöhästymismaksusta veronkantolain (11/2018) tai muun verolain mukaan vastuussa oleva. Veronsaajien oikeudenvalvontayksikkö saa hakea muutosta oikaisuvaatimukseen tai valitukseen annettuun päätökseen siltä osin kuin Verohallinnon myöhästymismaksua koskeva päätös on muutettu tai kumottu.

Sen lisäksi, mitä tässä laissa säädetään, myöhästymismaksua koskevaan menettelyyn, päätökseen ja muutoksenhakuun sovelletaan, mitä oma-aloitteisten verojen verotusmenettelystä annetussa laissa säädetään myöhästymismaksusta. Sen lisäksi, mitä tässä laissa säädetään, myöhästymismaksun kantamiseen, perintään ja palauttamiseen sovelletaan, mitä veronkantolaissa säädetään oma-aloitteisten verojen verotusmenettelystä annetussa laissa säädetystä myöhästymismaksusta.

Myöhästymismaksu ei ole tuloverotuksessa vähennyskelpoinen meno. Myöhästymismaksu tilitetään valtiolle.

Muista tietojen antamiseen liittyvistä hallinnollisista seuraamuksista säädetään muualla laissa.

23 §

Myöhästymismaksun määrä

Myöhästymismaksun määrä on kolme euroa jokaiselta 22 §:n 1 momentissa säädettyä kalenteripäivää seuraavalta päivältä ilmoittamisajankohtaan saakka, kuitenkin enintään 135 euroa. Jos tiedot ilmoitetaan yli 45 kalenteripäivää 22 §:n 1 momentissa säädetyn määräpäivän jälkeen, myöhästymismaksun määrä on kuitenkin edellä mainittu määrä lisättyinä yhdellä prosentilla myöhässä ilmoitetun veronalaisen suorituksen tai sitä suuremman myöhässä ilmoitetun eläkkeen perusteena olevan työansion määrästä.

Kalenterikuukaudelta annettavien tietojen oikaisun johdosta määrättävän myöhästymismaksun määrä on yksi prosentti 1 momentin mukaisesta myöhässä ilmoitetusta määrästä. Jos tietoja oikaistaan enintään 45 päivää 22 §:n 1 momentissa säädetyn päivän jälkeen, myöhästymismaksua ei kuitenkaan määrätä.

Myöhässä ilmoitetun määrän perusteella määräytyvää myöhästymismaksua määrätään enintään 15000 euroa kalenterikuukaudelta.

Myöhässä ilmoitetun määrän perusteella määräytyvää myöhästymismaksua oikaistaan, jos liikaa ilmoitettu määrä oikaistaan vastaamaan todellista määrää.

24 §

Tulotietojärjestelmän käytön vaikutukset suorituksen maksajan ja tulonsaajan velvollisuuksiin

Suorituksen maksaja ei ole velvollinen antamaan tulorekisteriin talletettuja 6 ja 7 §:ssä tarkoitettuja tietoja tiedon käyttäjille muutoin kuin tässä laissa säädetyllä tavalla. Tiedon käyttäjällä on oikeus pyytää suorituksen maksajalta tulorekisteristä puuttuvia tietoja tai tulorekisterin tietoja täydentäviä selvityksiä siten kuin ilmoittamis- tai tiedonantovelvollisuudesta muualla laissa säädetään. Viranomaisen tai muun tahon suorittamaa tarkastusta varten esitettävästä aineistosta säädetään muualla laissa.

Tulotietojärjestelmän käyttö ei vaikuta suorituksen maksajan muiden lakisääteisten velvoitteiden täyttämiseen eikä tulonsaajan lakisääteisten velvoitteiden täyttämiseen.

Jos Tulorekisteriyksikölle annetut tiedot ovat tuhoutuneet, on ne annettava uudelleen. Verohallinto voi antaa tarkempia määräyksiä ilmoittamisvelvollisuuden uudelleen täyttämisestä.

Voimaantulo

Tämä laki tulee voimaan 16 päivänä tammikuuta 2018.

Tätä lakia sovelletaan 6 §:n 2 ja 3 momentissa tarkoitettujen tietojen osalta niihin suorituksiin, joiden maksupäivä on 1 päivänä tammikuuta 2019 tai sen jälkeen, sekä niihin muuna kuin rahana annettuihin etuihin, jotka on annettu 1 päivänä tammikuuta 2019 tai sen jälkeen. Takaisin perittyjen suoritusten osalta 6 §:n 2 momentin 16 kohtaa sovelletaan niihin takaisinmaksuihin, jotka on suoritettu 1 päivänä tammikuuta 2019 tai sen jälkeen.

Tulorekisterin tietoja luovutetaan 13 §:n 1 momentin 1–8 ja 17 kohdassa tarkoitetuille tiedon käyttäjille 1 päivästä tammikuuta 2019, 9–16 ja 18–24 kohdassa tarkoitetuille tiedon käyttäjille 1 päivästä tammikuuta 2020 sekä 25 kohdassa tarkoitettulle tiedon käyttäjälle 1 päivästä tammikuuta 2021.

Tietoihin, jotka koskevat ennen 1 päivää tammikuuta 2019 maksettuja suorituksia, annettuja etuja tai suoritettuja takaisinmaksuja, sovelletaan lain voimaan tullessa voimassa olleita säännöksiä.

Edellä 13 §:n 1 momentin 9–16 ja 18–24 kohdassa tarkoitetuille tiedon käyttäjille ilmoitettaviin tietoihin, jotka koskevat 1 päivänä tammikuuta 2019 tai sen jälkeen ja ennen 1 päivää tammikuuta 2020 maksettuja suorituksia, annettuja etuja tai suoritettuja takaisinmaksuja, sovelletaan kuitenkin vuoden 2019 aikana lain voimaan tullessa voimassa olleita säännöksiä.

Ulosottoviranomaiselle ilmoitettaviin tietoihin, jotka koskevat 1 päivänä tammikuuta 2019 tai sen jälkeen ja ennen 1 päivää tammikuuta 2021 maksettuja suorituksia, annettuja etuja tai suoritettuja takaisinmaksuja, sovelletaan vuosien 2019 ja 2020 aikana lain voimaan tullessa voimassa olleita säännöksiä.

Myöhästymismaksua määrätään ennen 1 päivää tammikuuta 2020 maksettuja suorituksia, annettuja etuja tai suoritettuja takaisinmaksuja koskevan ilmoituksen myöhästymisen perusteella vain, jos laiminlyönti osoittaa ilmeistä piittaamattomuutta velvollisuudesta ilmoittaa tietoja tulorekisteriin.

Tulorekisteriyksikön yhteistyöryhmän ensimmäinen toimikausi päättyy 31 päivänä joulukuuta 2022.

Tulotietojärjestelmää voidaan 2 momentin estämättä pitää eri suorituksen maksajia ja tiedon käyttäjiä edustavan kohderyhmän koekäytössä.

Helsingissä 12 päivänä tammikuuta 2018

Tasavallan Presidentti

Sauli Niinistö

Valtiovarainministeri Petteri Orpo